

MŪSU LIETUVA

VILNIAUS UNIVERSITETO
KETURIŲ ŠIMTŲ METŲ
SUKAKTUVĖS

NR. 39 (1624) - SEMANÁRIO - 1979 M. SPALIO - OUTUBRO 4 D. - 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

Garbė iš Vilniaus

Ryšium su Vilniaus universiteto 400 metų įsteigimo sukaktimi ir Lietuvos, ir jos išeivijos dėmesys nukrypo į šią mokslo įstaigą. Ir tai su pagrindu — juk Vilniaus universiteto praeityje atsispindi ir visos Lietuvos bei lietuvių tautos gyvenimas. Šios mokyklos pradžia yra intelektualinės mūsų krašto kultūros pradžia. Su Vilniaus akademijos bei universiteto įsteigimu atsivėrė plati alėja Vakarų kultūrai, kuri tuo būdu paliko labai žymius pėdsakus Lietuvos gyvenime. Jei ne ta alėja, mūsų Lietuva būtų likusi be augštojo mokslo, be šviesuomenės, kuri paprastai tautos gyvenime atlieka smegenų darbą. Augštasis mokslas būtų buvęs prieinamas tik Lietuvos didikams, pajėgiantiems išsiusti savo vaikus į Vakarų Europos universitetus arba į Krokuvą. Be Vilniaus universiteto nebūtume turėję nei Simono Daukanto, nei kitų į jį panašių. Tiesa, Vilniaus universitetas nedaug tedavė daukantiškų lietuvių, nes patriotinė kibirkštis mūsų laikų prasme anuomet dar nebuvo išiliepsnojusi. Universitetas gyveno daugiau bendrąja ano meto humanizmo dvasia, kuriai tautinis veidas dar nebuvo ryškus: Gyvi jau buvo daigai, kurie kilo labai pamažu, nes slaviška aplinka ir politinės audros kliudė formotis lietuviškai naujųjų laikų dvasiai. Pastarosios prasikalimui reikėjo ilgų šimtmečių.

PRADINĖ Vilniaus, kaip Lietuvos sostinės, universiteto paskirtis buvo ne tik mokslinė, bet ir religinė. Jis buvo įsteigtas skleisti ne vien protinei, bet ir evangelinei šviesai Lietuvos žemėse ir už jų. Pirmieji dėstytojai buvo ne tik mokslo, bet ir krikščioniškosios evangelijos skleidėjai — vienuoliai jėzuitai, atkile iš įvairių Europos kraštų. Tiesa, Lietuva oficialiai jau seniai buvo priėmusi krikštą, tačiau krikščionybė dar nebuvo įleidusi šaknų, ypač žemesniuose sluogsnuose. Reikėjo tad stipresnio impulso, platesnės šviesos, sklindančios kartu su vakarietiškąja kultūra. Vilniaus universitetas pasirodė šioje srityje kaip stiprus židinyš, pajėgęs įdiegti kraštui krikščioniškuosius pagrindus savo paskaitomis, leidiniais, pamokslais, disputais, vaidinimais, įvairiais aiškinimais. Tas židinyš ne tik įveikė pagonybės tradicijas Lietuvoje, bet ir atlaikė reformacijos bangą, kuri buvo beužliejanti visą kraštą. Ir jei Lietuva bei kitos kaimyninės sritys tapo krikščioniškomis, nemažas nuopelnas tenka Vilniaus universitetui kuris vėliau nuo pradinės savo paskirties nutolo, tačiau paliko sėkmingo darbo pėdsakus. Jie yra tolimi, tačiau įsiau-dę į tautos gyvenimą ir jaučiami net šiandieną. Vien Vilniaus šventovių gausa kalba apie tuos pėdsakus, kurie matomi ne tik mūro pastatuose, bet ir žmonių širdyse.

VILNIAUS universitetą, gyvuojantį jau keturis šimtmečius ir skleidžiantį mokslinę bei religinę šviesą, nekartą ištiko tragedija — rusų invazija, lenkų ir vokiečių siautimas. Tai alino, naikino ir marino

Vysk. Valerijojas Protasevičius, Vilniaus universiteto steigėjas.

šviesos židinį. Nekartą jam teko keltis, galima sakyti, iš fizinių ir dvasinių pelenų. Naujausia tragedija, kuri ištiko Vilniaus universitetą, yra sovietinė invazija. Skaitant komunistinę propagandą, atrodo, kad dabar šis universitetas gyvena klestėjimo laikus. Bet iš tikrųjų tai yra naujoji jo tragedija: universitetas, įsteigtas Vilniaus vyskupo ir vienuolių jėzuitų, tapo ateizmo skleidėju. Vietoj krikščioniškosios Evangelijos jis skleidžia marksistinę. Dėlto su pagrindu rašoma "LKB Kronikos" 35 numeryje: "Koks pasityčiojimas iš steigėjų minties: mokykloje, įsteigtoje jėzuitų ordino, šiandien neturi teisės mokytis nė vienas tikintis žmogus, neturi teisės ten įžengti nė vienas kunigas ar ordino narys iš Lietuvos ar iš užsienio. Iš šios šventovės šiandien skleidžiamas ateizmas, kuris niekada nebuvo mokslu..." Tai tragiškoji universiteto pusė. Ir dėlto iš ten dalinama garbė akademinio laipsnio pavidalu nėra garbinga. Kad ji tinka A. Bimbos tipo žmonėms, nieko nuostabaus, bet kai užsimojama rikiuoti ton pačion eilėn ir akademinės bei patriotinės minties žmones, sudaroma kompromituojanti padėtis. Propagandinė Vilniaus universiteto dalis kompromituoja ne tik pačią instituciją, bet ir tuos, kuriems ji dalina garbės laipsnius.

Tėviškės Žiburiai

ML KAINORAŠTIS IR TVARKA:

Metinė prenumerata Brazilijoje iki liepos mėn.: 300 Cr., paskui daugiau.
 Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 18 Dol.
 Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 25 Dol.
 Prenumerata oro paštu į tolimus kraštus: 30 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS: 3.000 Cr.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS: 1.500 Cr.

Atskiro numerio kaina: 8 Cr.

Užuojautos, sveikinimai ir skelbimai (anūncios) mokami už skilties (kolonos) centimetrą po 30 Cr.

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako.

Straipsnius ir korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra, prašydama taip pat skaitytojų pasisakymo bei recenzijos. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Laikraštis spausdinamas PIRMADIENIAIS.

Vietinės žinios ir pranešimai (9-10 pusl.) įteiktini Redakcijai ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.

Čekius, perlaidas ir administracinius laiškus rašyti "Stanislao Šileika" vardu.

Vilniaus universitetui 400 metų

Vilniaus universiteto chronologija

Vilniaus universiteto pradžia yra susijusi su jėzuitų atvykimu į Vilnių 1569 metais. Jie atvyko vyskupo Protasevičiaus kviečiami ir buvo karališkai sutikti bei aprūpinti. Juos kviesdamas, vyskupas turėjo galvoje universiteto idėją. Jau 1576 metais jis prašė popiežiaus šiai mokyklai suteikti universiteto teises.

Vilniaus universitetas, kuris pradžioje vadinosi Vilniaus akademija, buvo įsteigtas popiežiaus Grigaliaus XIII bule 1579 m. spalio 30 d. Tais pačiais metais Didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius Steponas Batoras suteikė šiai mokyklai tas pačias teises, kurias turėjo Krokuvos universitetas. Tokiu būdu čia anksčiau veikusi jėzuitų aukštoji mokykla tapo pilnateisiu universitetu.

Pradžioje akademijoje veikė du fakultetai: filosofijos ir teologijos. Netrukus buvo įsteigti bažnytinės ir civilinės teisės fakultetai. Vėliau buvo įsteigtas ir medicinos fakultetas. Šiame universitete mokė ne tik jėzuitai, bet ir civiliniai profesoriai.

Pradžioje buvo 500 studentų. Jėzuitų Vilniuje būdavo tarp 50–70 asmenų. Viskas buvo dėstoma lotynų kalba. Buvo daromi teologiniai disputai. Prasidėjo lietuviškų knygų leidimas ir lietuviškai pamokslų sakymas. Veikė universiteto teatras.

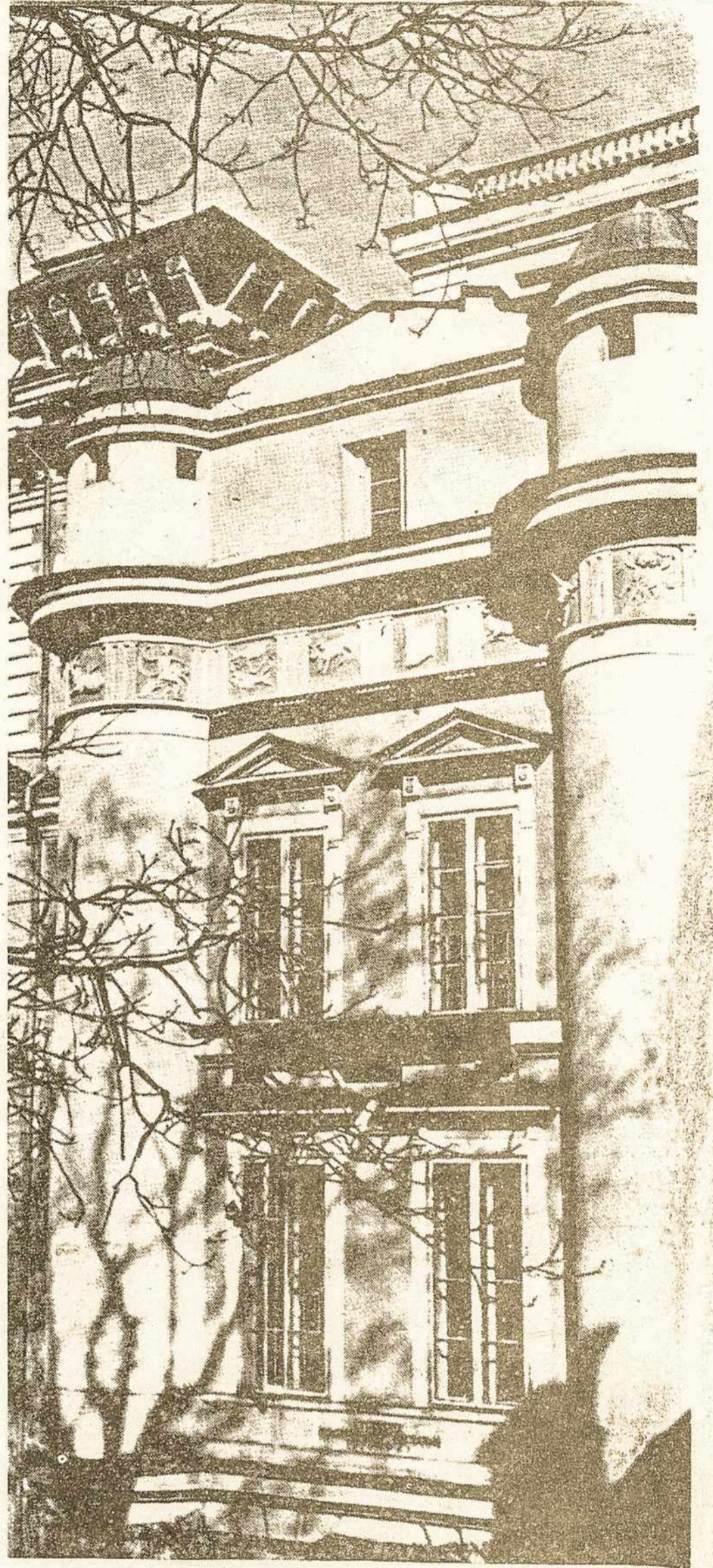
Kai 1773 m. popiežius Klemensas XIV uždarė Jėzuitų ordiną, Vilniaus akademijai valdyti buvo sukurta Edukacinė komisija.

Lietuvos—Lenkijos unijinę valstybę okupavus rusams 1795 m., Vilniaus universitetas buvo valdomas iš Petrapilio ir vadinamas imperatoriškuoju universitetu. Jis buvo uždarytas 1832 m. po sukilimo.

1919 m. Vilnių okupavus lenkams, universitetas buvo vadinamas Stepono Batoro universitetu. 1939 m. Vilniui grįžus prie Lietuvos, universitetas pradėjo veikti valdomas lietuvių. Jis veikė ir vokiečių okupacijos metais. Nuo 1944 m. Vilniaus universitetas veikia komunistų valdžioje.

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. AR ATNAUJINOTE ML PRENUMERATĄ ?
2. AR NETURITE GIMINIŲ — DRAUGŲ, KURIEMS GALĖTUMĖTE UŽSAKYTI M.L. ?

Vilniaus universiteto fasadas.

PIRMOSIOS KNYGOS VILNIUJE

Dar net 50 m. prieš Vilniaus Universiteto įsteigimą Skorinos spaustuvėje Vilniuje buvo atspausdintos pirmosios knygos visoje rytų Europoje. 1552 m. sviesa išvydo psalmynai ir kalendoriai, skoningai papuošti medžio raižiniais. Trečioji Lietuvos Statuto laida taip pat pasirodė Vilniuje. Leidiniai buvo spausdinami ne lietuvių, bet senąja slavų bažnytinė kalba kiriliniu raidynu.

PARODA PAMINĖTI VILNIAUS UNIVERSITETĄ

Chicagos lietuvių jaunimo centre buvo išstatyta Broniaus Kviklio pastangomis suruošta Vilniaus universiteto paroda 400 metų jubiliejui paminėti. Ekspoziciniai buvo surinkti iš Eir. Kviklio asmeniškų rinkinio ir kitų šaltinių. Daug medžiagos paškolino jėzuitų biblioteka. Parodą applanke virš 1.200 žmonių. Pramatyta parodą vežti į kitas lietuvių kolonijas.

Naujas leidinys

PIRMASIS STEBUKLAS AZORIN

"DRAUGUI" 60 METŲ

Lietuvių katal dienraštis "DRAUGAS" šiais metais švenčia 60 metų sukaktį. Jį leidžia Tėvai Marijonai Čikagoje.

Jo pirmas numeris išėjo 1909 m. VII. 12 d. Wilkes Barre mieste, Pa. Jo pirmieji redaktoriai: kun. A. Kaušas ir kun. K. Urbonavičius. Nuo 1912 m. perkeltas į Čikagą, o nuo 1916 paverstas dienraščiu. Leido "Draugo" bendrovė, o nuo 1920 metų leidimas perduotas Tėvams Marijonams, kurie iki šiol jį leidžia.

"Draugą" perėmus T. Marijonams vyr. redaktorium buvo vyskupas P. Bučys, vėliau L. Šimutis. Šiuo metu "Draugą" redaguoja stipri redakcinė komisija, vyr. redaktorius yra kun. Pr. Garšva. Dienraštis yra sutelkęs kelis šimtus bendradarbių, korespondentų ir informatorių vosose valstybėse, kur yra lietuvių. "Draugo" spaustuvėje dirba ar dirbo buvę argentiniečiai: J. Gliosas, A. Baltrušaitis, J. Vedegys, K. Vaitkevičius. Šiuo metu dienraštis yra sumodernizavęs savo spaustuvę jį leidžia ofseto būdu. Prie "Draugo" veikia Lietuviškos knygos klubas, lietuviškų knygų leidykla. "Draugas" kasmet nuo 1951 m. skelbia romano konkursą su 1.000 dol. premija.

"Draugas" yra vienintelis katalikiškas dienraštis laisvame pasaulyje, kiek vieną dieną tiekias savo skaitytojams šviežias žinias. Turi daug skaitytojų, nes jo katalikiška lietuviška patriotinė linija yra tvirta ir tiesi.

Švenčiant savo sukaktį, "Draugo" vadovybė suorganizavo puikų vokalinių

AZORIN, PIRMASIS STEBUKLAS. Novelės. Vertė Povilas Gaučys. Kalbą žiūrėjo Pranas Razminas. Viršelis Vytauto Virkau. Išleido "Rūta" Chicagoje 1979 m. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Leidinys 100 psl., kaina – 5 dol., gaunamas "Drauge".

Azorin (1873 – 1967) yra vienas ryškiausių šių dienų ispanų literatūros kūrėjų. Tai, galėtume sakyti, lietuviškasis Biliūnas, ispanų literatūroje jausmingų, bet ir gilių trumpųjų apsakymų prasme. Plačiau su Azorinu skaitytoją supažindina paties vertėjo netrumpas knygos įvadas. Rinkinyje randame net 28 Azorino apsakymus – trumpas noveles. Tai vis meistriški pavyzdžiai, rodantys kiek daug ir kokia puikia forma galima pasakyti kone miniatiūriniam rašto gabaliukyje. Novelių temos vienos paimtos iš dabarties, kitos iš ryškiųjų praeities įvykių bei vardų. Aplačiai ši Azorino knyga yra tikras ispanų literatūros skanėstas lietuviui skaitytojui.

koncertą, dalyvaujant pirmaeiliams dailininkams, suruošė istorinių foto nuotraukų parodą, iškilmingą vakarienę.

Dienraščiui "Draugui" švenčiant garbingą sukaktį — sveikiname ir linkime sėkmės!

"Laikas".

LAIKRAŠČIO RINKIMO KAINA

„Argentinos Lietuvių Balsas“ vedamajame rašoma, kad jų kraštą slegia ekonominiai sunkumai ir infliacija. Į tuos sunkumus patekęs ir „Argentinos Lietuvių Balsas“. Jeigu prieš keletą metų linotipininkas kaštavęs 1.000 pesų valandai, tai dabar tokiam darbininkui reikia mokėti 3.000, o jeigu renka svetima kalba, tai ir iki 5.000 pesų. Pridėjus prie tų išlaidų elektros energijos kainą, linotipininko valanda jau kaštuoja 10.000 pesų. „Argentinos Lietuvių Balsui“ surinkti reikalinga 30 val. darbo.

MIRŠTA NE TIK ŽMONĖS, BET IR LAIKRAŠČIAI

73 metų senumo Bostono (JAV) „Keleivis“, 1979 m. gegužės 15 d. išleides paskutinį numerį, dėl ekonominių sunkumų turėjo sustoti.

„Argentinos Lietuvių Balsas“ šiam skaudžiam mūsų lietuviško gyvenimo įvykiui paskyrė net vedamąjį, kuris baigiamas tokiomis mintimis:

„Šis pranešimas nuliūdins nevieną ir Argentinoje gyvenantį lietuvi. Daugelis mūsų Lietuvoje gyvendami skaitėme „Keleivį“, geriau pasakius, Maikio pasikalbėjimą su tėvu. Ir Argentinoje lietuviai labiausiai pageidavo „Keleivio“. Jeigu tokiame turtingame krašte kaip JAV lietuvių spauda susiduria su sunkumais, tai kokia padėtis yra mažesnėse kolonijose ir kraštuose, kur gyvenimo lygis yra daug mažesnis?

Galima, bet gyvenimas yra toks, kad miršta ne tik žmonės, bet ir laikraščiai.“

Atsiųsta paminėti

Henrikas Nagys PRISIJAUKINŠIU SAKALĄ. Eilėraščiai. Išleido Algimantas Mackaus Knygų Leidimo Fondas, 6349 S. Artesian Ave., Chicago, Ill., 60629. Knyga apipavidalino Vytautas O. Virkau. 70 psl. Kietais, liuksusiais viršeliais. Tiražas 700 egz. Spaude M. Morkūno spaustuvė Chicagoje.

● AKIRACIAI, 1979 metų kovas, № 3 (107). Įdomus mėnraštis, 16 psl. Kaina 1.00 dol., 8.00 metams. Adresas: Viewpoint Pres Inc., 6821 So. Maplewood Ave., Chicago 60629 Ill., U.S.A.

● Justinas Marcinkevičius Gyvenimo švelnus prisilietimas (28 psl.) Nauja poetiškos knyga, kuria sudaro 1957-1977 m. parašyti eilėraščiai.

PASAULIO LIETUVIS, 1979 liepa, nr. 7/117

Šis Pasaulio Lietuvio numeris yra ypatingai idomus, nes gera jo dalis paskirta Pietu Amerikos lietuviams. Viršeliai papuošti Simo Kudirkos kelionių po mūsų kontinentą fotografijomis. Vytautas Dorelis rašo apie Urugvajaus lietuvių Penkiasdešimtmetį. Apie Australijos lietuvius rašo Vaclovas Kleiza, PLB vald. vicepirmininkas.

Kaip visuomet įdomi įvairių kraštų lietuvių gyvenimo kronika. Naujų leidinių skyriuje matome ir Brazilijos lietuvių išleista Kroniką ir šv. Kazimiero gyvenimo apibraižą.

Paminėtinas skyrius: liaudies lobynas. Tai kruopščiai surankiota medžiaga, liečianti lietuvių liaudies tradicijas. Iš tiesų tai galima sakyti mažutė, tačiau išsami enciklopedija. Kas domisi šia sritimi – lietuvių liaudies tradicijomis ir papročiais negali praleisti nepaskaitytes šio skyriaus. Šiame numeryje, skirtame šventadieniams, paminėta šv. Povilo atsišventimo šventė, šv. Motiejaus, 40 kankinių diena. Blovēščiai, Jurginės ir kryžavos dienos, Sveikintina Emilijos Sakadolskienės iniciatyva, renkant iš įvairiausių šaltinių šią medžiagą.

Alf. D. Petraitis

SAVA KALBA GYVUOJA TAUTA

Ne žemės derlumu, ne drabužių įvairumu, ne šalies gražumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tauta, bet labiau išlaikymu ir vartojimu savo kalbos, kuri didina ir išlaiko bendrumą, santaiką brolišką meilę. Gimtoji kalba yra bendras ryšys, vienybės motina, pilietiškumo tėvas, valstybės sargas. Sunaikink kalbą — sunaikinsi santaiką, vienybę ir dorovę. Kun. Mikalojus Daukša

Kun. Petras Urbaitis

GERIAU PAVĖLUOTAI, NEGU NIEKADA

Neapkaltintam, nėra ko teisintis.

Nepuolamam, nėra ko gintis.

Taip ir dėl "Petras Perkumas" šios biografėlės, pavėluotos lietuviškos laidos, nereikės, manome, nei teisintis, nei gintis.

Mielajam Skaitytojui, vistiek, gali būti įdomu šį tą žinoti apie gerą vailią turėtą ir pastangas įdėtas – vėl atidėtas, bet nenudėtas šio veikalėlio pasirodymui.

Kaip Petriuko brolis – kun. Antanas savo laiškuose čia aiškina, jau prieš 30 metų būtų turėjus išeiti Petriuko biografija – ir nebetkokia – jaunučio Saleziečio, kun. dr. Jono Puišio pastangomis.

Kun. dr. Jonas Puišys yra daug kam žinomas, iš prieškarinių metų, kaip Kauno Švenč. Trejybės Saleziečių jaunimo oratorijos vedėjas. Jis, su jo paties paruoštais vaidintojais, lankėsi ir įvairiose, tada laisvos, Lietuvos vietovėse. Tarp kitko, jis turėjo laimę būti per išstisus 1932-1933 mokslo metus Petriuko mokytoju Perosa Argentina lietuviams skirtoje istaigoje, Italijoje. Dėl to, jis buvo vyresniųjų taikliai atrinktas ir jo mylimojo moksleivio gyvenimo aprašymui.

Negailestingoji mirtis išplėšė tą vos sulaukusį 40 metų amžiaus ir tiek daug žadantį mūsų Tautai kunigą ir pedagogą. Tas įvyko eismo nelaimės pasėkoje, Vokietijoje, 1944 metais. (Žiūrėk: "Lietuvių Enciklopedija", XXIV tomas, 223 pusl.)

Petriuko namiškiai iš Lietuvos, ir pats klierikas Antanas, iš Kinijos, buvo kun. Puišui nusiuntę įvairių (fotonuotraukų ir aprašymų apie Velionies vaikystę tėviškėje ir iš jo gautus laiškus, ir šiaip dar kitų liudininčių pasisakymų.)

Tas viskas dingo nelemtajam karo chaosui išsisiūbavus ir pačiam pramatytam biografui staigiai pasimirus.

1957 ir 1967 metais buvo ryžtasi pagaliau eiti prie kun. dr. Muraro veikalėlio lietuviško vertimo, bet ir čia dėl įvairių priežasčių, teko vėl uždelsti, ryžto ateičiai neprarandant.

Ir štai, praėjus vėl kitam dešimtmečiui, Dievui padedant, dalykai lemiamai pajudėjo "Naujame pasaulyje" Pietų Amerikoje, Brazilijoje.

Čia S. Paulo mieste, Šv. Kazimiero lietuvių asmeninėje parapijoje. 1977 metais iš Tėvų Jėzuitų perimtoje, dabar dirba su kun. Pranu Gavėnu dar kiti trys saleziečiai – kun. Stasys Šileika, kun. Petras Rukšys ir šiam vertimėliui bei visam knygutės redagavimui pasidarbavęs – kun. Petras Urbaitis, kartu su kun. Antanu Perkumu, per 20 metų (1931-1951) misionieriavęs Kinijoje. Tai neišskiriama "draugo draugui" ir jo broliukui didelės, tikros meilės ir pagarbos mažytis konkretus – ženklelis.

Be tiesioginio Petriuko trumpo gyvenimo aprašymo ir įvairių, jį pažinusiųjų pasisakymų, šį kartą – tartum atsilyginimui už delsimus ir apsilėidimus pirmoje vietoje įvertinti "kas gražu, kas tauru, kas sava" – ryžtamės kiek praplėsti veikalėlį su pasauliminio turinio įvairiais lengvais skaitiniais ir iliustraciniais vaizdais, beveik išimtinai paimtais iš "Saleziečių Žinių" ir "Saleziečių Balso", tų Žinių ir to Balso 50-mečiui 1927-1977 paminėti.

Be to – daugiau vaizdais, negu žodžiais – čia pat randasi ir kuklutiškas kai kurių ir gyvūnų jau iškeliavusiųjų lietuvių Saleziečių į 50 metų nuei-

to veiklos kelio priminimas. Lietuvių Saleziečių buvo apie 60, o dabar tėra apie 40.

Mūsų Petriukas, jei jis taip sėkmingai ir nuo tiek metų apaštalauja kitataučių tarpe, jis, esame tikri, dabar labiau negu kitada, atsižvelgs į saiškius tautiečius ir saleziečius, ypač opiu ir skubiu dvasinių pašaukimu reikalu.

Pašaukimų problema yra tiek svarbi ir sudėtinga, kad tik su Dangiška Pagalba ir visų mūsų sujungtom jėgom kà nors daugiau pasieksime. Čia tikrai neturėtų būti vietos jokiems personalizmams ir trumparegiams egoizmams.

Jei mūsų pavergtoje Tėvynėje apstu pašaukimu, tai dėl ko jų negalėtų atsirasti išėivijoje, laisvame pasaulyje?

Mūsų "Jaunasis Dvasios Galiūnas" – Petriukas – kaip ir Šv. Domukas Savio – tepadeda mums visiems melstis, ieškoti ir surasti daugiau jų pėdomis norinčių eiti sekėjų, kad vėliau iš jų išėitų mūsų Tautai ir Bažnyčiai jaunu, ryžtingų veikėjų.

Šis kuklutiškas veikalėlis, bet su viltinga meile paruoštas, pačių mūsų jaunuolių, jų tėvelių, veikėjų, dvasiškių tãlkos dėka – tepakliūva į geriausias, tikriausias rankas ir tepasitarnauja dvasinių pašaukimų ryškesniam išjudinimui ir atsidavusiam ugdymui.

Čia pat norima nuoširdžiai padėkoti visiems – sugestijomis, darbu, raštais ar finansiniais – prisidėjusiems prie šios knygutės parengimo ir patrauklaus išleidimo.

Išskirtinė padėka tebūnie Brazilijos lietuvių "Literatūros Būrelio" ilgametei pirmininkei p. Halinai Mošinskienei; rašytojui – publicistui – poetui Klemensui Jūrai; veikliajam Saleziečių eks-alumnui (dar Lietuvos Vytėnuose) inž. Alf. D. Petraičiui už veikalėlio skaitymą ir už jų prasmingus įžanginius rašinius, čia talpinamus.

Visiems Lietuvių Saleziečių Bendradarbiams ir šios naujakurės (dar be nuosavos pastogės) Šv. Kazimiero Parapijos Bičiuliams, visiems Skaitytojams ir brangiam Jaunimui gausios Visagalio palaimos.

IŠ RELIGINIO GYVENIMO

Melbournas. — Margaret Manion yra antroji sesuo vienuolė Australijoje, tapusi universiteto docente. Jai yra patikėta dailiojo meno katedra Melbourne universitete. Vienintelė kita sesuo vienuolė universiteto docentė yra dominikonė Norelle Lickiss, vadovaujanti medicinos katedrai Hobarto universitete, Tasmnijoje

Roma. Jėzuitai norėtų grįžti komunistinėn Kinijon, iš kurios buvo išvaryti 1949 m. ir tarnauti kiniečiams, kaip yra tarnavę 400 metų, pareiškė jėzuitų generolas kun. Petro Arrupe, SJ. Tai buvo jėzuitų atsakymas į netiesioginį kiniečių teiravimąsi per prancūzų ambasadą Pekinge. Pasirodo, komunistinės Kinijos valdžia nori, kad jėzuitų vadovautasis „Aurora“ universitetas Šanchajuje vėl būtų atgavintas, ypač medicinos fakultetas. Jie taipgi mielai lauktų visų anksčiau ten dėčusiųjų profesorių. Dauguma tų profesorių buvo jėzuitai. Tiesioginio kvietimo jėzuitai dar nėra gavę. Anot kun. Arrupe, jėzuitai Kinijoje turėjo 10 misijų su 1,000 narių, bet daugumą komunistai 1949 m. išvarė. Pagal jo apskaičiavimus, Kinijoje dar turėtų būti apie 120 jėzuitų, tačiau jokio ryšio su jais neturima.

BRAZILIJOS L.J. SAJUNGA

B L J S

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Nilza Guzikauskaitė

STUDIJŲ DIENOS VOKIETIJOJE

Studijų Dienos yra aukščiausia Kongreso ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo apraiška. Šįmet jos vyko tarp 19 ir 26 liepos, Altenberge, Vokietijoje. Suvažiavo geras skaičius lietuviško jaunimo atstovų iš įvairių pasaulio šalių. Turėjo būti iš viso 120, bet ne visi įstengė atvykti. Dalyvavo dar jaunimo stebėtojai, PLJS valdybos nariai, Studijų Savaitės vadovybė ir kt.

Studijų Dienos aprėpia daugelį gyvenimo sričių. Mūsų programoje visų pirma buvo gvildinama politinė, paskui visuomeninė ir kultūrinė sritis. Kiekvienoje srity pirmiausia būdavo pristatoma jos problematika dviem pusvalandžio ar 45 min. paskaitom. Po to vykdavo simpoziumas, kame dalyvau-davo paskaitininkai ir šiaip prityrę asmenys. Su jais būdavo galima pasiaiškinti sunkesnius klausimus ir kiek diskutuoti. Platesnės diskusijos vykdavo tačiau per būrelių susirinkimus, kur būdavo daugiau laiko, kiekvienas atstovas galėdavo pristatyti savojo gyvenamo krašto sunkumus ir kur visi kartu stengdavosi giliau įžvelgti klausimus ir ieškoti jiems sprendimo.

Per sesijas, būreliai pristatydavo savo diskusijų išdavas bei pasiūlymus, punktai būdavo balsuojami ir galėjo būti priimti ar atmesti. Pirmoji sritis, kaip minėta, buvo politinė. Joje didžiausias dėmesys atkreiptas į Lietuvą, ypač kaip ji būsianti ateityje. Idomu,

ALIANÇA DA JUVENTUDE

LITUANO-BRASILEIRA

Rua J. ... 28
- Parque da Mooca
- 03124 São Paulo, SP

kad Kongrese dalyvavo jaunuolių, kurie neseniai yra išvykę iš Lietuvos ir dabar gyvena Amerikoje ar Vokietijoje. Buvo taip pat nagrinėjama išeivijos politinė veikla ir lietuvių santykiai su kitataučiais. Negalėjo, žinoma, trūkti žmogaus bei tautų teisių tematikos, nes tos teisės, kaip matom spaudoje ir patys patiriam, yra pažeidžiamos kiekvieną dieną.

Antroji sritis buvo visuomeninė. Čia temos buvo įvairios ir lietuvių daugiausiai lietuvišką veiklą ir organizacijas lietuvių gyvenamuose kraštuose. Buvo svarstoma kaip lietuviškoji spauda galėtų patraukti daugiau skaitytojų ir iškeltos kalbos ir mišrių šeimų problemos. Kultūrinėje srity buvo apžvelgtos lietuviškos kūrybos sąlygos išeivijoje ir kultūriniai ryšiai su Lietuva.

Per Studijų Savaitę buvo išrinkta nauja PLJS valdyba. Vietoj Gabijos Juozapavičiūtės buvo išrinktas pirminkas Gintaras Aukštuolis iš JAV. Pabrėžta, kad daug ko laukiama iš naujos valdybos ir įvairių kraštų atstovai pristatė savo sąlygas bei sunkumus. Nustatyta ir sekančio Kongreso vieta. Ji bus pusiau JAV, pusiau Kanadoje. Buvo siūloma ir Australija, bet P. Amerikos atstovai nulėmė pirmąjį pasiūlymą. Tarp pastarųjų vyravo gražus solidarumas ir troškimas apjungti Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus, Venecuelos ir Kolumbijos lietuviškąjį jaunimą per atitinkamą atstovų komitetą.

Studijų dienos labai mus praturtino. Man tai buvo pirmutinis patyrimas, bet, tikiuosi, kad nebus paskutinis.

BRAZILIJOS L. J. SAJUNGA IŠSIRINKO NAUJĄ VALDYBĄ

Rugsėjo 23 d. Jaunimo Namuose (Ramovėje) — V. Zelinoj jaunimas išsirinko naują Valdybą: pirmininkas Inž. Aleksandras Valavičius, sekretorė Nilza Guzikauskaitė, išdininkė Elizabete Vazgauskaitė, Pietų Am. L. Jaunimo Komiteto ryšininkė Sandra Saldytė, Kultūrinių reikalų vedėjas Robertas Saldys.

Naujos B.L.J.S-gos valdybos kadencija yra iki sekančio jaunimo kongreso.

„FRANKFURTER RUNDSCHAU“ APIE JAUNIMO KONGRESĄ

„Frankfurter Rundschau“ liepos 30 d. rašė, kad Koenigsteine į pasaulio jaunimo kongresą susirinkę lietuvių jaunimo atstovai įsivadėjo kovoti už nepriklausomą demokratinę Lietuvą, taip pat siekti išlaikyti savo kultūrinį ir istorinį palikimą.

Numatyta palaikyti ryšius su kraštu lankantis jame, keičiantis laiškais ir knygų siuntiniais.

Dar nurodoma, kad svetur gyvena kas ketvirtas lietuvis — iš viso apie milijonas ir Vakarų kraštuose leidžiama daugiau kaip 20 lietuviškų savaitraščių ir mėnesinių leidimų.

EKSKURSANTAI IS LIETUVOS PRIE JAUNIMO KONGRESO DURŲ

Koelno arkivyskupijos laikraštis VIII. 10 ryšium su lietuvių jaunimo kongresu visą puslapį pašyrė tam reikšmingam sąskrydžiui, Bažnyčios padėčiai Lietuvoje ir tikinčiųjų persekiojimui nušviesti.

Laikraštis rašo, kad jaunimo kongreso dienomis į Altenbergą buvo užvažiavusi 30 turistų grupė iš Lietuvos. Kongreso vadovai nusprendė, kad ekskursantai gali būti „partiškai orientuoti“ ir atvykę „mūsų skaldyti“, taigi bus jų nepakvieta kartu jungtis į darbus.

CURSO DO IDIOMA LITUANO POR CORRESPONDÊNCIA

Informações:

Caixa Postal 4421
01000 SÃO PAULO, SP.

Laikė Pavergtų Tautų Savaitės lietuviai demonstruoja prieš Sovietus, kaip Lietuvos ir kitų tautų pavergėjus. Nuotraukų junginys V. Noreikos.

LAISVOJI LIETUVA

Didžiavomės esą lietuviai

Kelionės autobusais ir laivu • Vieni ekskursavo, kiti studijavo • Jaunųjų talentų koncertas

Dešimt autobusų

Stovykla truko iki liepos 18 d., kai atėjo laikas visiems ruoštis ilgai kelionei iš Anglijos į Europos žemyną. Sustojus paskutinį kartą visai stovyklai bendrai nuotraukai su kongreso plakatu, pasipylė ilgiausios eilės stovyklautojų su lagaminais. Jie stojo į eiles išsiregistruoti.

Atvyko visa eilė autobusų, į kuriuos vargais negalais sukrovėm sunkiai tilpusius lagaminus. Autobusų nuo Londono iki Doverio vyko bent 10. Iš Strawberry Hill išvykome apie 8 v., o Doveryje įlipome į didžiulį laivą tiksliai pirmą valandą nakties. Lietuvių keliavome bent 500, ir mes sudarėme bent pusę visų laivo keleivių. Taigi lietuviai "užėmė" laivą. Gaila tik, kad laivuose negalima buvo rezervuoti vietų, ir mūsų jaunimas buvo išsklaidytas po visą laivą. Plaukimas per kanalą buvo gana ramus, ir grynė ore ant laivo denio sutikome pirmuosius ryto saulės spindulius prie uosto Ostendėje, Belgijoje. Vanduo ramus, pilkas, mieste nė gyvos dvasios, tik girdisi vėjo švilpimas pro laivų stiebus. Iki mūsų visas pulkas perėjo per emigraciją ir muitinę – buvo jau 6 v. ryto.

Išėjus iš muitinės visų laukė išsirikiavę autobusai – jau vokiškos bendrovės su įvairių ekskursijų užrašais. Užsirašiusieji į ekskursijas lipo į atitinkamus autobusus, o atstovai – į autobusus su studijų dienų užrašu. Taip visi atsiveikino apie 7 v. ir išsiskirstė į įvairias Europos žemyno dalis, sutarę vėl susitikti kongreso uždaryme Koenigsteine ir Frankfurte už savaitės.

Pasakiškos patalpos

Studijų dienu dalyviai galų gale pasiekė Altenbergą, šiaurinėje Vokietijos dalyje tarp Bonnos ir Koelno miestų vakarienių metu. Šoferiai pagal savo tvarką važiavo greitkeliais labai lėtai, o tai be galo prailgino mums kelionę ir visus nemažai išvargino. Tačiau visiems nuotaika pakilo pavalgus skania vakariene ir pamčius nakvynės kambarius. Patalpos pasakiškos, o maistas kaip iš geriausio restorano su įvairiausiais naminių tortais kas dieną. Dalyviai tikrai jautėsi išlepinti. Kaikurie net sakė, kad perdaug išlepinti, nes nesinorėjo perdaug dirbti.

Taip prasidėjo darbingiausia jaunimo kongreso dalis – studijų dienos. Visą savaitę oras buvo šaltas, lietingas, miglotas. O viduje diskusijos virte virė: sakoma, šis kongresas pasižymėjo politiškumu. Reiškia, jaunimas drąsiai ryškino savo pažiūras, atvirai kėlė klausimus. Buvo stengiamasi pakreipti atstovų nuomones viena ar kita kryptimi kitų energingų atstovų per pietus, per vakariene, per pertraukas. Pirmą kartą dalyvavusieji pritarė, ką reiškia sudaryti "lobby" grupę, kaip priėti prie asmens ir patraukti jį į savo pusę ir t.t. Tokia praktika labai naudinga, nes to iš mūsų reikalauja įvairios progos, kai susitinkame su savo valdžiu pareigūnais Lietuvos klausimais.

Darbo įkarštyje

Jaunimas dirbo daug ir ilgas valandas su dideliu entuziazmu. Labai aktyviai reiškėsi geriau pasiruošusieji. Jaunimo atstovų buvo įvai-

rių: gerai ir menkai pasiruošusių, geriau ir greičiau susigaudančių ir lėčiau galvojančių. Vyravo nuomonės geriau kalbančių ir geriau pasiruošusių. Kilo ir nemažai kontroversinių klausimų – rusų tautos, žydų ir lietuvių, ryšiu su Lietuva.

Šios studijų dienos nagrinėjo ir jaunimo sąjungos veiklą, iš pagrindų kėlė klausimą: kodėl čia ar ten veikiame, vietoje praėjusio kongrese kelto klausimo kaip veikti. Šis kongresas davė mažiau konkrečių veiklai projektų, bet daugiau idėjinų pagrindų savo nutarimuose.

Studijų dienų metu pateikė savo trejų su puse metų veiklos apžvalgą PLJS valdyba, kuriai teko man vadovauti. Buvo išrinkta iš dviejų kandidatų sąrašų nauja PLJS valdyba Čikagoje. Jos pirmininkas – Gintaras Aukštuolis. Penktasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas numatytas rengti kartu su Pasaulio Lietuvių Dienomis Čikagoje 1982 m.

Per studijų dienas atstovai ir stebėtojai labai gerai susigyveno. Stebėtojais buvo PLB pirm. V. Kamantas, KLB pirm. J. R. Simanavičius, Icchokas Meras iš Izraelio ir eilė jaunimo iš įvairių kraštų. Vakaraus visi susirinkdavo į alinę, kur galėjo po įtempto dienos darbo atsipūsti prie alaus ir lietuviškos muzikos.

Darbas vyko sekančia tvarka: rytmetinė paskaita ir simpoziumas, o po jų diskusijos atskiruose būreliuose. Šie darbo būreliai temą išsamiai nagrinėdavo ir antrosios dienos vakarą bendroje atstovų sesijoje būdavo priimami tos srities nutarimai. Sričių buvo trys: politinė, visuomeninė ir kultūrinė veikla.

Baigminiai renginiai

Atvykę į Koenigsteina, radome mases lietuvių – jaunimo ir vyresniųjų. Ipratę ramiai dirbti mažoje grupėje žmonių, studijų dienų dalyviai vėl pajutome spūstį, kol vyko registracija. Nakvynės buvo parūpintos įvairiose vietose – bendrabučiuose ir viešbučiuose. Maistas jau nebebuvo pasakiškas, kaip studijų dienose.

Penktadienio vakare įvyko talentų vakaras, kuriame pasirodė jaunimas iš beveik visų kraštų. Talentų būta labai gerų ir įdomių, gaila tik, kad techniniai trūkumai šiek tiek kliudė publikai susikaupti. Be šių techninių kliūčių būtų buvęs tikrai puikaus lygio vakaras.

Sekančią dieną įvyko kongreso uždarymo koncertas, kuriame pasirodė "Volungė" iš Toronto, Ričardas Daunoras ir Ramintė Lampšaitytė iš V. Vokietijos, etnografinis ansamblis "Sodauto" iš Bostono. Tai vėl labai augšto lygio lietuviško meno koncertas, praėjęs su dideliu pasisekimu. Tačiau patalpos, jeigu būtų buvusios nuošalesnėje vietoje, pavz. Frankfurte, gal būtų iš publikos susilaukusios didesnio orumo ir rimtesnio dėmesio.

Vakare visi važiavo į pasakišką salę Frankfurto zoologijos sode, kur įvyko kongreso uždarymo balius. Pats kongresas oficialiai baigėsi iškilmingomis pamaldomis sekmadienį, liepos 29.

Į Romą

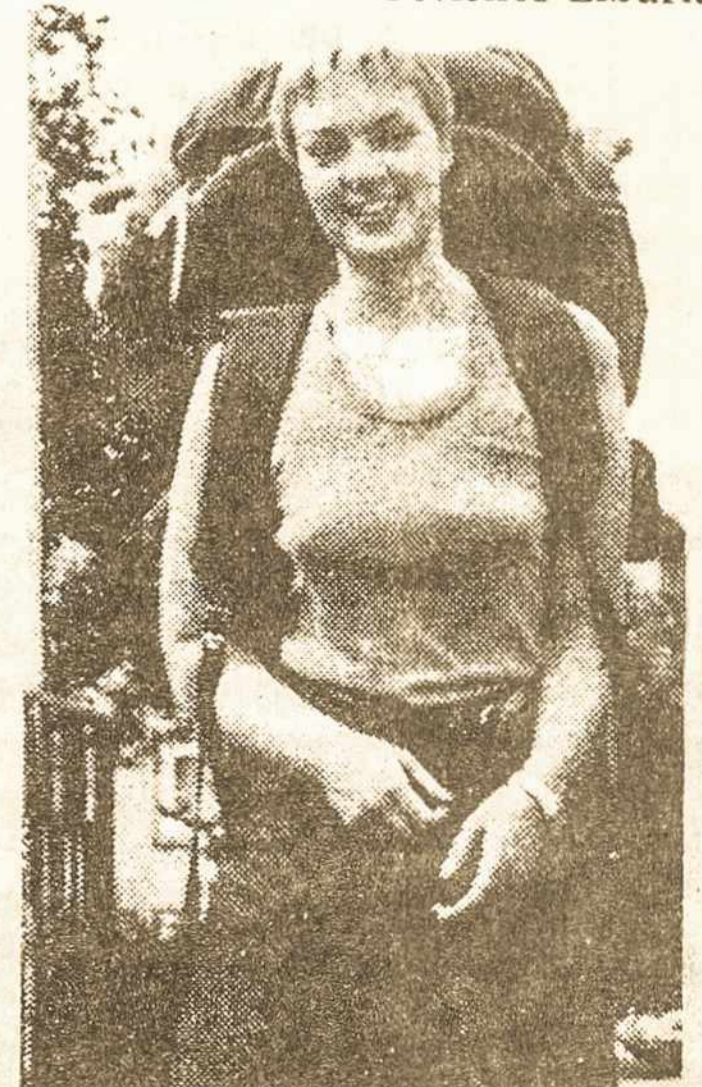
Kai vyko oficialusis kongreso uždarymas Koenigsteine, sekmadienį maža grupelė atsto-

vų, jų tarpe ir aš, važiavome 18 valandų traukiniu naktį į Romą pasiruošti audiencijai pas popiežių Joną-Paulių II. Sekančią dieną atvyko klieriko Sauliaus Kubiliaus lydimas 28 asmenų grupė iš Kanados, Brazilijos, Argentinos, Australijos, Anglijos, JAV ir kitų kraštų. Jie savo lėšomis ir noru sudarė jaunimo kongreso delegaciją pas Šv. Tėvą. Vykome nežinodami, ar pavyks gauti gerus bilietus masinėje audiencijoje Šv. Petro bazilikos aikštėje, tačiau tikėjome. Taip ir buvo: Stasio Lozoraičio, prel. A. Bačkio ir prel. L. Tulabos dėka pavyko gauti bilietus pirmoje eilėje visai jaunimo grupei, kurią sudarė 32 asmenys. Visi buvo nemokamai apnakvydinti prel. L. Tulabos ir mons. A. Jonušo rūpesčiu "Villa Lituania" viešbutyje Romoje.

Pas popiežių

Rugpjūčio 1 d. nuo 2 v.p.p. susirinkome laukti popiežiaus, nors audiencija prasideda tik 6 v.v. Pusę šeštos visų galvos pakilo į viršų, ir masė žmonių pradėjo šaukti bei mojuoti į baltą helikpterį, kuriuo iš vasarvietės kas trečią dieną atvyksta popiežius audiencijom į Romą. Helikopteris pradėjo leisti Vatikano soduose ir lygiai 6 v., stovėdamas baltame "džype", atvyko popiežius, visiems besišypsas ir mojuojantis. Apsuko didįjį aikštės ratą du kartu ir sustojo. Išlipęs ėjo taku iki ant plataformos iškelto savo sosto. Eidamas sustojo prie lietuvių jaunimo grupės. Mes, norėdami atkreipti į save dėmesį, buvome atsinešę Lietuvos vėliava, kurią buvome iškabinę ant barjero į lauko pusę. Dėl tos vėliavos prie mūsų priėjo keletas tautiečių iš kitų kraštų, kurie jau yra nutolę nuo lietuviško gyvenimo, bet dar prisimena esą lietuviai. Kitoje pusėje už antro barjero buvo atvykusi iš Lenkijos delegacija, kurios irgi vienas narių pamoko, rodydamas, kad ir jis lietuvis.

Tėviškės žiburiai

Eglė Rimavičiūtė –
viešnia iš Chicagos Jaunimo kongrese
Vokietijoje.
Nuotr. A. Saulaičio

JUOZAS GRIŠMANAUSKAS

TOLIMIEJI KVAADRATAI

PASAULIUI NEMATOMA KOVA

Ir jie gaudavo kulkosvaidžių, nekalbant jau apie paprastus šautuvus, revolverius, šovinius, o per paskutines kovas, vokiečiams skučiant, ir patys prisiėmė, kiek tilpo, šito gero. Tad, būdami taip ap rūpinti, jie veikė labai stipriai ir sėkmingai. Didžiausias veikimas buvo 1946 ir 1947 metais. Jie dideliais būriais užpuolė rūsus, apšaudydavo brigadas, iš valsčiaus paimdavo pinigus, iš pieninių – sviesto, iš valstybinių ūkių – maisto. Ir ginklu pasirūpindavo rusų ginklų tolesniems žygiams.

Jie turėjo miškuose savo jėgomis ir supratimu įrengtus bunkerius, kur žiemos metu laikėsi. Viskas buvo taip puikiai užmaskuota, kad tikrai savas galėjo priėti ar surasti. Ir tikrai, tikrai savi buvo partizanų tarpe, nes nebuvo jokių išdavimų viduje, nei iš tų tarpo, kurie buvo ryšininkais.

Žmonėms šitie partizanų žygiai padarė daug gero. Kartais tai buvo stačiai išsigelbėjimas, o rusai neturėjo jokios praktikos, kaip su jais kovoti. Paskui jie susiprato, kad svetimame krašte vien tikrai su jėga nieko nepadarysi. Jie pradėjo ieškoti talkininkų iš vietos žmonių kurie pažįsta vietas ir veidus.

Jie pradėjo raginti rašyti į tuos vadinamus istrebitelių būrius mobilizuojamo amžiaus vyrus. Girdi, liksit savo krašte, ir dar savo apylinkėje, beveik namie, nereikės važiuoti į Rusiją kariuomenėje tarnauti, padarysit gerą darbą padėsit naikinti banditus.

Atsirado ir tokių lietuvių kurie paklausė ir stojo į šitą gaują. Vienas, kitas gal ir buvo tikrai toks, kokio rusams reikėjo – atsidavęs jiems, judas. Bet daugiausia galvojo neatsargūs žmoneliai, kad jie išsigelbės nuo Rusijon išvežimo, tarnaus savo apylinkėje, gins gyventojus, taigi, darys gera.

Bet daugelis ir šių susiuostė su partizanais, perspėdavo ir suteikdavo žinių, kur ir kaip sribai darys medžiokles, bet netrukus pamatė, kad iš tų gerų norų mažai naudos. Kai pasirodė, kad nieko nepadarysi, reikia dalyvauti partizanų gaudyme, ir ne tik kovoti broli prieš broli, bet ir rizikuoti gyvybę tai neišlaikydami jie pradėjo vieni perbėginėti pas partizanus, kiti kažkur dingo iš vietos. Gal būtų rusai sužinojo, kad jie darė dvigubą darbą, ir pasirūpino juos nušalinti.

Tarp žmonių ir partizanų buvo labai geri santykiai. Todėl bolševikai visaip norėjo tą gerą sugyvenimą sugadinti. Apsimesdami partizanais, jie apiplėsdavo ir pridarydavo visokių nedorybių, laukdami, kad žmonės ims jiems talkininkauti ir įskundinėti partizanus.

Gal kokį kartą žmonės ir buvo patikėję tai apgaulei. Netrukus po tokių „partizanų“ užpuolimų, turguje moterys matė, kaip rusės pardavinėjo jų daiktus. Ir, jeigu negalėjo atsiimti, kaip dabar nėra tokio teismo, kuris grąžintų žmogui, ką pagrobė maskolius, bet taip atsidarė akys, kad joks apgavimas nepadėjo.

Partizanams naikinti jie naudojo didžiausias jėgas, rodos, kad kovoja su visa priešo kariuomene. Žinoma, negali gi amžinai užtekti ginklų vyrams, kurie jų negauna pirkti pigiau, negu rizika ir kraujas. Rusai prisivarė enkavedistų į kiekvieną valsčių, ištaisais garnizonais ir saugojo, kad mūsų vyrai nepajėgtų užpulti tokių vietų kur iš rusų išplėstų ginklų, nei galėtų įsigyti maisto. Žiemos metu, kai sniegas irgi pasidaro kaip išdavikas, sekė pėdsakus miškuose gaudė su šunimis.

(bus daugiau)

SKLEISKIME TARP KITATAUČIŲ LKB KRONIKĄ IŠEJUSIĄ PORTUGALIŠKAI. PLATINAMA NEMOKAMAI. GALIMA GAUTI ABIEJOSE KLEBŪNIJOSE.

SKAITYTOJAI RAŠO...

Aliança Lituana Brasileira de Beneficencia e Assistência Social – R. Lituania, 67 – 03184 - Sao Paulo, SP.

Mūsų Lietuvos Redakcijai
Rua Juatindiba, 28
Sao Paulo

Lietuvių kolonijos visuomeniniame gyvenime, pa-staraisiais laikais, jau rodėsi blaivesni horizontai, vis giedresnes nuotaikos buvo pradėjusios reikštis ir (visuomeniniame gyvenime) buvo jaučiamas glaudesnis bendradarbiavimas bendrais mūsų visų reikalais. Tačiau pasirodo, kad ne visiems patinka gyventi švarioje, neapykanta neužnuodytoje atmosferoje. O tai rodo jau nebe pirmą syk prasiskverbiantys, per „Mūsų Lietuvą“ St. Vancevičiaus leidžiami intrigu nuodai į lietuvių koloniją, norint ją vėl užnuodinti, jau pragiedrėjusią nuotaiką užteršti.

Beveik nuo pat lietuvių kurimosi pradžios, lyg raudonu siulu atžymetas, St. Vancevičiaus veikla lietuvių tarpe reiškiasi neigiamomis ypatybėmis. Kur tik įvelgsim, į kokią veiklos sritį kreipsime akis, ten užtiksim St. Vancevičiaus – padorumą praradusio žmogaus – pėdsakus. Suminėti jų visų neįmanoma. Bet jie yra mūsų visų atmintyje.

Lietuvių Sąjungos-Aliança Valdyba, susipažinusi su „Mūsų Lietuvoje“ paskelbtu straipsniu s.m. rugpiučio 30 d. laidoje, kap. J. Čiuvinso 80-ties metų jubilėjaus proga, kurio autorius yra St. Vancevičius, kuriam tarp visos eiles beprasmisškų „tiradų“, autorius, neužsitarnauto autoriteto tonu, skaudžiai užgauna Lietuvių Sąjungą-Aliança, buvusias ir esamąją jos vadovybes, kaltindamas jas, cinisku savo ipročiu, nepagrįstomis inkriminacijomis. Štai viena jų: „Tik infiltracijos budu patekus į Lietuvii S-gą Brazilijoj „naujiem seimininkams“, kuriu „tikslas buvo ir yra lietuviško, visuomeniško turto uzurpacija, o ne lietuviški reikalai“, (mūsų pabraukta), n u t a r è viešai pasmerkti tokį St. Vancevičiaus žygi, išreikšti griežtą protesta autoriui, o taip pat ir tiems, kurie leidžia jam inkrimnuoti Sąjungos-Aliança vadovybę, vadinant ją infiltratoriais, grobikais, turto pasisavintojais ir panasiai, žinodami, kad Sąjungos-Aliança vadovybės visados ir visada buvo ir yra renkamos visuotiniuose susirinkimuose. Lietuvių Sąjungos-Aliança Valdyba šiuo pasmerkia, protestuoja ir reikalauja viešai, paleistas insinuacijas, atšaukti artimiausioje ateityje „Mūsų Lietuvos“ skiltyse.

Sao Paulo, 1979 m. Rugsėjo 19 d.

V a l d y b a

Seka parasai: – Pirmininkas
Justinas J. Žvingilas
Aniele Dutkus
Albina Ambrozevičius

LIETUVIŲ SAJUNGOS-ALIANÇA PASTOGĖJE

S-gos Krsp .

PAVASARIO ŠVENTĖ SAJUNGOJE

Plačiai garsinta Lietuvių Sąjungos "Pavasario Šventė" buvo atšvęsta šeštadienio naktį, rugsėjo 22 dieną. Ne pirmą sykį sąjungiečiai švenčia tropikų Pavasario pradžią. Kiekvienas šio krašto tradicinis minėjimas, taip kaip ir mūsų lietuvių tradicinės bei tautinės dienos, Sąjungoje randa atgarsį ir tada jį atidaro savo duris didžiąjai šio didmiesčio lietuviškai šeimai, kad pagyventų nubėgusių metų prisiminimais, susitiktų bendro likimo draugus, pažįstamus bei gimines, mintimis nuplauktų į gimtąją šalį, pasigrožėtų lietuviškų melodijų ir čia bręstančio jaunimo šokių ir dainų ritmingais garsais ir judėsiomis.

Apie 9 val. vakaro Sąjungos salė, išpuošta gėlėmis, atrodė, lyg pavasary sodas, dūzgė tartum bičių avilys, veteranų ir jaunuomenės pašnekesiais, kol prasidėjo programa, gerokai pavėluota (o taip neturėtų būti). Einąs pirmininko pareigas J. Žvingila pradėjo šventę, pasveikindamas svečius portugališkai, o A. Valavičienė Valdybos vardu tarė žodį lietuviškai, padėkodama susirinkusiems už atsilankymą Pavasario šventėn, pranešdama programos eigą. Pirmiausia scenon išėjo ir susigrupavo jaunimo choras "Volungė", Kristinos Valavičiūtės suorganizuotas ir jos pačios diriguojamas. Tai gana skaitlingas jaunutėlių lietuvių kilmės berniukų ir mergaičių dainos mylėtojų būrelis. "Volungė" sudainavo 6 dainas, iš publikos sulaukdama padėkos jausmą karštais delnų plojimais, o jos vadovei Kristinai, Sąjungos-Aliança vardu, Ald. Valavičienė įteikė puokštę baltų rožių. Gražiai ir jausmingai choras sudainavo "Laukiu tavęs ateinant" dainelę, pritariant Kazimierui Ambrozevičiui, už ką svečiai tikrai nesigailėjo delnų plojimų. "Volungė" choristėms pianu lydėjo pianistė Silvana Banytė.

Po dainų, iš eilės scenoje pasirodė lietuvių tautinių šokių ansamblis "Nėmunas", kuriam šiuo kartu vadovavo Silvia Bendoraitytė. Nemunas gana gražiai ir ritmingai pašoko 4 šokius, akordionistui R. Putvinskiui pritariant. Nemuniečiai taip pat buvo apdovanoti publikos gausiais plojimais, o jų vedėja, puokšte raudonų rožių.

Kr. Valavičiūtės "Volungės", šiandieną yra vienintelis mūsų tarpe lietuviškos dainos sambūris, kuris dar užpildo lietuvių pobūvius savo pasirodymais. Praeityje turėjome bent keletą lietuvių chorų, bet deja, šiandieną jie jau yra nutilę ir nebežavi lietuviškos publikos savo dainomis. Gaila, ir kartu liūdna. "Volungė", žinoma, negalime lyginti su Kanados "Aidu", tačiau, mums Brazilijos lietuviams ji, "Volungė", turi būti brangi ir visokeriopai remiama, kad lietuviškos dainos daigas nualintoje dirvoje, laikytųsi kiek galint ilgiau, stiprėtų, siektų "Aido" garso ir dar ilgai mus gaivintų lietuviška daina. O nemuniečiams patartume, vis dažniau panaujinti šokių repertuarą naujais šokiais ir papildyti savo eiles naujais šokiais.

Po dainų ir šokių, svečiai užkandžiavo, vaišinosi gėrimėliais ir linkminosi prie geros, pačios Sąjungos įrengtos elektroninės muzikos, iki antros valandos ryto.

Ir taip, su lietuviška daina ir šokiais, įžengėme į tropikų pavasario metą.

MIŠIOS BOM RETIRE

Tarptautinės vaikų ir mokytojų dienos proga, S. Ines kolegijoje, Rua Três Rios, spalio 14 d., 10,15 val. įprastose mėnesinėse Mišiose, kartu su lietuviais, dalyvaus ir S. Paulo esperantininkai.

Plačiam esperantininkų pasaulyje jau apščiau garsinamas 1981 m. 66-asis pasaulinis ir pirmasis Pietų Amerikoje Esperantininkų Kongresas. Brazilia, federalinė sostinė, susilauks tada "E" atstovų iš visų kraštų ir kontinentų. Lietuva taip pat bus atstovaujama, nes Esperanto kalbos autorius, D. L.L. Zamenhofas, yra gimęs ir ilgokai gyvenęs Lietuvoje.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML:

Mečys PALECKIS
Elena AŽUOLAITĖ
Karolis GALECKAS
Jonas GOLSKIS
Vladas ZIZAS
Jonas TATARŪNAS
Alfonsas VIDŽIŪNAS
Vincas KAZAKEVIČIUS
Juozas KRUMZLYS
Roseli BILEVIČIUS

500 Cr.	Nijolė ŽALKAUSKAS	250 "
400 "	Aleksandras VINKŠNAITIS	250 "
400 "	Bronius MARTINAITIS	250 "
400 "	Robertas PETROKAS	250 "
400 "	Vitas BIMBA	220 "
300 "	Emilija LAWCEWITCH	210 "
300 "	Vladas STULGAITIS	210 "
250 "	Osvaldas DE BRITO	210 "
250 "	Juozas VAIKŠNORAS	210 "
250 "	Kazys SEDLICKAS	210 "
250 "	Antanas STROLIA	210 "

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI
YRA SAVOS TAUTOS GYNĖJAI

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ K V I E Č I A

IV PLJ KONGRESO

Atstovus, Dalyvius ir Remėjus

KULTŪROS PARODOS

Menininkus, Choristus, Šokėjus,
Rengėjus ir talkininkus;

IV SPORTO OLIMPIADOS SPORTININKUS

ir visus kurie norės juos pagerbti

Į PIRMAJĄ

SOLIDARUMO VAKARĄ

Spalio 6 d. 20 val.,

Šv. Kazimiero Parapijos salėje, Mokoje.

PROGRAMA: Įžanginis Žodis,
Diplomų įteikimas,
Dainos, šokiai.

Pastaba: Nebus siunčiami asmeniškai pakvietimai.

Spalio mėn. 13 ir 14 dienomis bus

BAZARAS

VILA ZELINOJ

Pradžia 16 val. su linksma menine programa.
Veiks įvairių lietuviškų valgių užkandinė, staliukai ir kt.
Bazare bus galima pigiai nusipirkti gražių ir originalių daiktų sau arba kalėdinėms dovanoms.

Visas bazaro pelnas skiriamas lietuviams seneliams sušelpiti.

Kviečiame ir laukiame. Įėjimas nemokamas.

L.K. Moterų D-ja.

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŽINIOS

LIETUVIŲ ŠALPOS DRAUGIJA "LABDARA" kuri veikia Vokietijoje, pasiuntė B.L. Bendruomenei laišką per kurį pageidauja palaikyti artimesnius ryšius su Brazilijos lietuvių moksleivija.

Tos draugijos pirmininkas yra p. Jonas Glemža ir jės valdybai priklauso mums gerai pažįstama ir gyvenusi Brazilijoje, p. Dr. Marija Stankuvienė-Saulaitytė.

Ta Šalpos Draugija numato teikti paramą besimokančiam lietuvių jaunimui, ne tik Vokietijoje bet ir už jos ribų. Iki šiolei buvo remiama lietuvių moksleivija Lenkijoje ir dabar numato kiek prisidėti su parama Brazilijos lietuvių akademinio išsilavinimo jaunimui.

Savo posėdyje, šių metų rugs. 13 d., B.L.B-nės valdyba svarstė šį reikalą ir nutarė prašyti kad "Labdaros" Šalpos Draugija, sulig galimybės, paremtų mūsų keturias jaunuolijas kurios po IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso pasiliko Vokietijoje ir įstojo į Vasario Šešioliktosios Gimnaziją: Beatricė Bacevičiūtė, Sofija Žūtautaitė, Danutė Silickaitė ir Suely Vazgauskaitė.

NARIŲ MOKESTIS

Brazilijos Lietuvių B-nės valdyba prašo savo narių pasiūsti 1979 m. solidarumo mokestį.

Visi lietuviai yra kviečiami įstoti į Brazilijos Lietuvių Bendruomenės narius, nors ir priklausytų kitom organizacijom. Nėra daroma kitokių reikalavimų. Brazilijos Lietuvių Bendruomenė yra pagrindinė lietuvių organizacija ir jai turėtų priklausyti visi lietuviai. Siųskite šiemis metams Cr\$.250.00 solidarumo mokestį kartu su savo vardu, pavarde ir adresu, ir turėsite teisę būti jos nariais ir gausite "Pasaulio Lietuvį" gražiai išspausdintą mėnesinį žurnalą.

Čekius siųskite mūsų išdininkui, p. Jonui Silckui, Caixa Postal 4421 CEP 01000 ar R. Juatindiba, 28 CEP.03124.

Šiems metams solidarumo mokestį jau sumokėjo šie nariai:

1. Jonas Tatarūnas
2. Vincas V. Banys
3. Algirdas Sliesoraitis
4. José A. Tatarūnas
5. Alexandre Bumblis
6. Dr. Jonas Valavičius

POLITINĖ KOMISIJA

Brazilijos Lietuvių Bendruomenė įsteigė savo politinę komisiją kurios tikslas palaikyti ryšius su politiniais sluoksniais Brazilijoje ir užsienyje, Lietuvos išlaisvinimo reikalais. Į šią komisiją buvo pakviesti ir sutiko dalyvauti Kap. Juozas Čiuvinškas, Prel. Pijus Ragažinskas, Adv. Algirdas Sliesoraitis ir p. Jonas Valavičius.

Šių metų rugs. 13 d., ši komisija, kartu su B.L.B-nės pirmininku, turėjo pirmą posėdį ir aptarė savo veiklos planą.

V. Gytis

IŠKELIAUJANT

Akys ašaromis žydi,
Širdyje gili žaizda.
Vėjas laukų dainą lydi
Su skausmu pilna gaida.

Verkia, rauda mano siela
Iškeliaujant iš namų.
Nepaklausi manęs miela –
Ar keliauti man ramu.

Klykia margosios žuvėdros.
Pajūryje taip nyku...
Šiandien aš piktąsias vėtras
Didžiu džiaugsmu sutinku.

Plaukia, bėga baltos būres
Į jūružės žalsvą plotą...
Ten likimas man išbūrė
Kelių erškečiais nuklotą.

Akys ašaromis žydi,
O sieloje taip nyku.
Mane vėjai tepalydi
Keliant skausmą taku.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Š. m. rugsėjo mėn. 30 d., Anchieta ligoninėje, po sulūžusios kojos operacijos mirė a.a. **ANDRIUS PUPIENIS**, gimęs 1887 metais lapkričio mėn. 17 d., kilęs iš Rokiškio apskr. Sodelių kaimo. Į Braziliją atvyko 1929 metais.

Visą laiką gyveno Mookoje, Rua Ortório. Kol sveikata leido išnešiodavo "M.L." ir abu su a.a. žmona Emilija, kiekvieną antradienį, talkininkavo "M.L." platinimui. Buvo ramaus būdo žmogus ir geras katalikas.

Palaidotas Quarta Parada kapinėse.

MŪSŲ LIETUVOS bendradarbiai su dėkingumu prisimena mielą Andrių ir jam prašo amžinojo atilsio.

Pp. Česlovui ir Marijai JAKIŪNAMS Vedybų Jubilėjaus proga ML perduoda Sveikinimų ir Linkėjimų.

FÁBRICA DE GUARDA – CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente Fone: 274-0677

Res. 274-1886

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventario, Despejo, etc.

COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4 and. s. 45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horario 9 das 9:00 as 11:00 e das 14:00 as 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina Horario das 19:00 as 21:00

KALBAMA LIETUVISKAI

Dra. HELGA HERING

MEDICA GYDYTOJA

HOMENS

SENHORAS E

CRIANÇAS

KALBAMA LIETUVISKAI

das 8:00 as 12 h.

Av. Fulina, 99 V. Sta. Maria

das 14:00 as 18:00

Rua Quartim Barbosa, 6 - Fone: 265-7590
B. do Limão

GARBĖS LAIDOS IR LEIDĖJAI

Nuo SPAUDOS ŠVENTĖS, 1978 m. lapkričio 19 dienos iki dabar, buvo išleistos 49 garbės laidos. Iki Sekančios Spaudos Šventės, kuri bus Spalių 21 d., trūksta 3 savaičių, o garbės leidėjų, kurie nebuvo paskelbti, atliko dar 12. Prisieina užtat dėti į vieną ML numerį po keletą GARBĖS LEIDĖJŲ ir prašyti, kad nieks dėl to neužsigautų. Tenka taip pat pasidžiaugti, kad mūsų kolonija šiais metais dosniai parėmė „MŪSU LIETUVA“.

Sio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAI

yra.

1. kun. Feliksas JOKUBAUSKAS
2. Evaldas Henrikas REMENČIUS
3. Vera ir Jonas BRATKAUSKAS
4. Stasė ir Vladas JURGUTIS
5. Juozas GAVĖNAS

SPAUDOS ŠVENTĖ

Spalio (Outubro) 21 dieną

11 val. Mišios V. Zelinoje už Spaudos Darbuotojus
12,30 — Naujos ML spausdinamos mašinos inauguracija

Mokoje:

šventins Brazilijos Vyskupų Generalinis Sekretorius,
Dom Luciano Pedro Mendes de Almeida

RUA JUATINDIBA, 28 — Pque. DA MOÓCA

PROGRAMA: 13 val. Spaudos Pietūs Šv. Kazimiero
Parapijos salėje

Lietuviška muzika

Šokiai ir rateliai visiems

Garbės aukotojų vajas

**ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS
ŽINIOS****ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS KUNIGŲ
PAGEIDAVIMAS**

Besiartinant didžiosioms Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų šventėms, kiek laikas ir darbai leis, kunigai lankys ir laimins šeimas ir namus. Kadangi iš turimų 17.000 adresų, daug yra nebegaliojančių, būtų labai naudinga, jei įvairių rajonų-bairių bendradarbiai stengtųsi ne vien sužinoti, bet ir kunigams pranešti apie kitur išsikėlusius. Taip pat būtų sutaupyta daug laiko ir liktų patikrinti turimieji parapijos kartotekos adresai.

KRIKŠTAS

Praeito rugsėjo (setembro) 30 d., 16 val., dalyvaujant gausiai giminei (ypač iš vyro pusės), šv. Kazimiero asm. parapijos koplyčioje kun. Petras Urbaitis pakrikštijo Rožės (Roseli) Sinkevičiūtės, (kilimu iš V. Zelinos) ir Roberto M. B. Rezende pirmagimį Aleksandruką.

Tai 91-masis krikštas pirmame parapijos gyvenimo dešimtmetyje, o grįžusių į Tėvo Namus (į tą patį laikotarpį) skaitoma šimtais.

MIŠIOS

už a.a. **JURGI SLIESORAITI**
9-tųjų mirties metinių proga bus atlaikytos spalio 21 d. (sekmadienį) 8 val. Šv. Kazimiero parapijos koplyčioje.
Dėkingi visiems Velionį prisimenantiems ir norintiems pamaldose dalyvauti.
Žmona ir sūnus Algirdas

**PASKAITA APIE LIETUVĄ
KULTŪROS CENTRE PINHEIROS**

“OPUS DEI” organizacijos pakviestas, praeitą penktadienį (rugs. 28 d.) ROBERTAS SALDYS studentams kalbėjo apie Lietuvą. Prelegentas kalbėjo apie Lietuvos istoriją, kultūrą, ūkį ir ypač apie dabartinę politinę padėtį bei religinį persekiojimą.

Paskaita, kurią Robertas iliustravo gausiomis skaidrėmis, užsitęsė 2 valandas. Po to sekė diskusijos.

SIDABRINĖS VESTUVĖS

Gana daug laiko prieš Šventę, Jubilatai Stasė ir Juozas VALUTIS, išsiuntinėjo gražų pakvietimą, gerai išreiškiantį jų skonį ir samoningumą. Bijoję nerasti lietuvių kunigo, o atsirado net du: T. Jonas Giedrys, pargrįžtas iš Amerikos į Urugvajų ir kun. Stasys Šileika. Erdvioj Maria de Fátima bažnyčioj Lapoje, Jubilatai atnaujino ištikimybės pasižadėjimą, įtekė vienas kitam žiedus, tuo tarpu kai vyko koncelebruotos grynai lietuviškos Mišios ir per pamokslą vedybinis gyvenimas buvo prilygintas Kristaus ir Jo Bažnyčios gyvenimui.

Po Mišių visi nuvyko į Lietuvių namus V. Anastácio, kur rado priruoštas tikrai gražias vaišes. Susirinko daug žmonių, buvo maloni nuotaika, muzika ir šokiai, gražus jaunimo ir suaugusių bendravimas. Jubilatai, vietoj sedėti ir vien priimti sukaktuvinius linkėjimus, dovanas bei pagerbimus, kaip buvo visuomet pripratę, taip ir dabar judėjo, maloniai tarnavo, žiūrėjo kad nieko netrūktų ir jautėsi patenkinti kitų pasitenkinimu. Dievas jiems teatlygina už tokį nuoširdumą ilgu gyvenimu, stiprina sveikata, dvasiniu džiaugsmu ir ramybe.

VEIKLOS KALENDORIUS 1979 M

Spalio 5 d., 20,30 val., Šv. Kazimiero parapijos patalpose, “Religinės Kultūros pokalbis”.

Spalio 12–13 d. BAZARAS ir programa V. Zelinoj, rengia L.K.Mot.D-ja.

Spalio 14 d. MALDOS DIENA UŽ LIETUVĄ Bom Retire. Mišios 10,15 val. S. Inês Selsių bažnyčioj.

Spalio 21 d. SPAUDOS ŠVENTĖ.

Gruodžio 31 d. NAUJŲJŲ METŲ Sutikimas.

Pastaba: Visos organizacijos yra prašomos savo veikimui pramatytas datas įjungti į šį veiklos kalendorių.

SEMÁNARIO

**MŪSU
LIETUVA**

“NOSSA LITUÂNIA”

Enderêço: C.P. 4421

01000 SÃO PAULO, SP.

Impressão: R. Juatindiba, 28

Pq. da Moóca

03124 São Paulo, SP.

Diretor responsável:

Vytautas BACEVIČIUS

Redige: Equipe editorial

Administrador: Stanislao ŠILEIKA